

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina XI, travanj 2014., br. 2

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

Institucije državne uprave Republike Hrvatske od osamostaljenja do članstva u Europskoj uniji

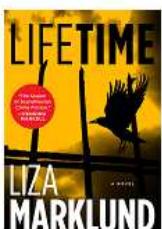
str. 12

One žele da čitanje postane seksi... Postalo je (18+)

str. 15

Pravo na pristup informacijama u Švedskoj

str. 4

Uskoro rezultati natječaja za dodjelu nagrade Tibor Tóth

str. 2

Dolazi vrijeme kognitivnih računala

str. 8

NSA može snimiti sve telefonske razgovore u bilo kojoj zemlji

str. 7

EU vox 2014

str. 2

Rijeka nema novca za novi bibliobus

str. 10

Internet u 25 godina promijenio živote milijuna

str. 4

Kako nestati s interneta?

str. 5

Sadržaj

Uskoro rezultati natječaja za dodjelu nagrade Tibor Tóth	Str. 2
Još malo o članarini	2
EUvox 2014 – najnovija glasačka online platforma vrijedi i u Hrvatskoj	2
Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja	3
Pravo na pristup informacijama u Švedskoj	4
Internet u 25 godina promijenio živote milijuna	4
Kako nestati s interneta : surfati anonimno bez ikakvog traga	5
Budućnost pametnih telefona	6
Ako koristite javne WI-FI mreže mogu vam ukrasti podatke	6
NSA može snimiti sve telefonske razgovore u bilo kojoj zemlji	7
Lako je ući u tajni život drugih, internet spy programi stoje do 50 \$	7
Dolazi vrijeme kognitivnih računala	8
Rijeka nema novca za novi bibliobus, a imala ga je prva u bivšoj Jugoslaviji	10
Porezna uprava ovršila NSK jer ministarstvo nije platilo dug za poreze i prikeze	11
Vlada platila dug NSK	12
Institucije državne uprave Republike Hrvatske od osamostaljenja do članstva u EU, 2.dio	12
Valorizacija arhivske građe	14
Boeing proizveo smartphone za špijunske agencije	14
One žele da čitanje postane seksi... Postalo je (18+)	15

HID-Drobilica

Izlazi dvomjesečno

Kontakt e-mail: ivo.tokic@ina.hr

HID

Co: Knjižnica IRB, Bijenička 54, 10000 Zagreb, Hrvatska

Uskoro rezultati natječaja za dodjelu nagrade Tibor Tóth

Na natječaj Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva za dodjelu nagrade „Tibor Tóth“ prijavljeno je više izvrsnih kandidata. Odbor za dodjelu nagrade trenutno proučava prijave te će do kraja svibnja biti donesena odluka o ovogodišnjem dobitniku.

Nagrada „Tibor Tóth“ je javno priznanje koje se dodjeljuje stručnjacima i znanstvenicima mlađe i srednje generacije za značajan doprinos na području informacijskih znanosti i djelatnosti. Nagrada je nazvana imenom mr.sc. Tibora Tótha, dugogodišnjeg predsjednika HID-a i istaknutog hrvatskog informacijskog stručnjaka i znanstvenika koji je svojim radom unaprijedio i promicao informacijske znanosti i djelatnosti na opću dobrobit naše zajednice.

Tajništvo HID-a

Još malo o članarini

Poštovani članovi, još jednom podsjećamo kako je za HID posebno važno da u vrijeme kada je izostala potpora države, svi oni članovi koji još nisu uplatili članarinu za 2014. uplate po 50 kn godišnje članarine. To je moguće obaviti općom uplatnicom na način koji je prikazan na slici niže:

UNIVERZALNI NALOG ZA PLAĆANJE					
PLATITELJ (naziv/ime i adresat): Član: Ime i prezime Adresa	Hrv. ☐	Valeza platiti	HRK	Iznos: <input type="text"/>	=50,00
IBAN ili hrns računa platitelja: <input type="text"/>					
Modis: <input type="text"/> Prazn na tajm platitelja					
IBAN ili hrns računa primatelja: HR8323400091100072825					
PRIMATELJ (naziv/ime - adresat): HID Bijenička 54 10000 Zagreb	Modis: <input type="text"/>	Prazn na tajm primatelja: <input type="text"/>			
Sifra razmaka: <input type="text"/> Datum izdavanja: <input type="text"/>					
Ime i prezime Članarina					
BTC v/IH novčne bankice primatelja: <input type="text"/>	Plaćač: ☐	Poziva: ☐	Počet: Iznos u KM: <input type="text"/>	Poziv: Iznos u KM: <input type="text"/>	
Valeza platiti: ☐	Troškovna izdata: ☐	ECH: ☐	DVA: ☐	DUT: ☐	

Kao što ste vjerojatno primjetili, iznos članarine je već godinama nepromijenjen. Zahvalujemo na vašim uplatama koje će omogućiti dalji rad društva!

Ivo Tokić

EUvox 2014 – najnovija glasačka online platforma vrijedi i u Hrvatskoj

EUvox 2014 je najsuvremenija online platforma koja biraćima olakšava odabir političke opcije na izborima, a od 24. travnja je dostupna za predstojeće europske izbore u svim zemljama EU, uključujući Hrvatsku.

Odgovarajući na ponuđena pitanja građani putem EUvox-a dobivaju jasnu sliku vlastite političke pozicije, što im omogućava uspoređivanje s pozicijama političkih stranaka i pronalaženje one opcije koja najbolje odgovara njihovim preferencijama.

EUvox je razvio istraživački konzorcij kojeg čine dvije tvrtke s dugogodišnjim iskustvom u razvoju ovakvih sustava, Kieskompass i PreferenceMatcher. Kieskompas je sudjelovao u izradi EU Profilera, glasačkog sustava za izbore za Europski parlament 2009. koji je osvojio nagradu Svjetskog foruma za eDemokraciju. EUvox financijski sponzoriraju dvije institucije, Zaklada Otvoreno društvo – Inicijativa za Europu i Opća uprava za komunikacije Europskog parlamenta.

EUvox je dostupan na svim nacionalnim jezicima u Europskoj uniji i prilagođen je nacionalnim kampanjama za Europski parlament. Pitanja relevantna za kampanju u Hrvatskoj i stavove političkih stranaka utvrdio je tim znanstvenika s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu. Aplikacija EUvox 2014 svojevrsni je glasački kompas, a slogan za Hrvatsku je: „Glasajte pametno! Otkrijte koja lista najbolje predstavlja vaše stavove“.

EUvox 2014 prilagođen je i prikazu na mobitelima, a za hrvatske birače bit će dostupan na adresi <http://www.euvox.eu/hr>, kao i na internetskim stranicama medijskih partnera. Više o projektu doznajte na <http://www.euvox2014.eu/>.

Božidar Komarić, Ivo Tokić

Skupovi

Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja Mednarodna znanstvena konferenca, Radenci, 2. - 4. travanj 2014.

U Radencima u Sloveniji je, od 2. do 4. travanca 2014. g., održana tradicionalna godišnja medunarodna znanstvena konferenca posvećena tehničkim i sadržajnim problemima klasičnog i e-arhiviranja.

U tri je dana rada skupa održano 48 izlaganja autora iz Austrije, Belgije, BiH, Burundija, Francuske, Hrvatske, Italije, Kosova, Mađarske, Rumunjske, Slovenije, Srbije i Švicarske. Radovi se bave zakonodavstvom i autorskim pravima, upravljanjem dokumentima, arhiviranjem, standardizacijom i korištenjem gradiva, arhivima u praksi, arhivima, knjižnicama i muzejima, stvarateljima gradiva, e-arhiviranjem i obradom arhivskog gradiva.

Autori iz Hrvatske su Marijana Jukić, Živana Heđbeli, Marina Selnik, Nikola Mokrović, Branka Molnar, Ivana Posedi i Jasna Požgan.

Zbornik je dostupan na: <http://www.pokarh-mb.si/si/s/89/kazalo-2014.html>.

Živana Heđbeli

Zbornik mednarodne konference,
Radenci, 2. - 4. april 2014/
International Conference Proceedings,
Radenci, 2-4 April 2014

.....TEHNIČNI IN VSEBINSKI
PROBLEMI KLASIČNEGA
IN ELEKTRONSKEGA
ARHIVIRANJA.....

Arhivi v globalni
informacijski družbi

Pravo na pristup informacijama u Švedskoj

U romanu *Lifetime* Lize Marklund, na str. 117 – 119, nalazimo primjer kako u Švedskoj funkcioniра pravo na pristup informacijama. Glavni lik, novinarka Annika Bengtzon, koristi svoje pravo na pristup informacijama za potrebe članke kojeg piše, a trebaju joj podaci iz personalnog dosjea policajca:

Annika je otvorila svoj laptop i u Državnom registru potražila „Lindhom, David, Stockholm“. Zabilježila je njegov datum rođenja i ID broj, prebacila torbicu preko ramena i otišla. ....

Ulez u Državnu policijsku upravu ... „Trebam provjeriti neke podatke u Personalnoj službi“, rekla bez da se predstavila ili pokazala ikakvu svoju identifikacijsku ispravu: bila je tamo kako bi pogledala javne dokumente u svojstvu zainteresiranog građanina.

„Imate li zakazan sastanak?“ pitao ju je recepcionar, mladi čovjek sa šiškama i naočalama debelih okvira. Annika se prebacila s noge na nogu.

„Ne treba mi sastanak“, rekla je. „Želim provjeriti moguće pritužbe“.

Recepcionar je uzdahnuo i počeo telefonirati. Okrenuo se i mrmljao nešto u slušalicu.

„Dolazi“, rekao je, i nastavio sa sudokuom. ....

„Kako vam mogu pomoći?“, stariji bradati čovjek u puloveru ljubazno je treptao prema njoj. ....

„Željela bih znati je li određeni policijski službenik ikada bio pod istragom zbog kriminalnih aktivnosti“, odgovorila je. ....

Imate li ID broj osobe o kojoj se radi?“, pitao je, a Annika kimnula glavom. ....

Pogledao je u nju. „Koje od izvješća želite pogledati?“

Koje od izvješća?

Srce joj je stalo. „Ima ih više od jednog?“

Službenik je pogledao ekran: „Dva.“

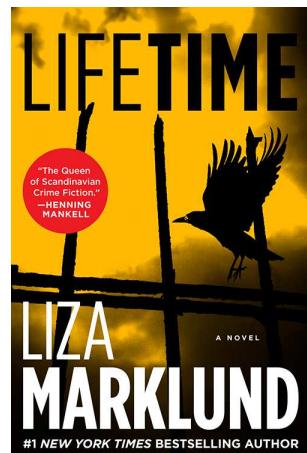
„Oba.“

„Moram provjeriti jesu li povjerljivi. Možete li ponovno doći u pondjeljka?“ Annika se nagnula preko njegovog stola da zirne na ekran. Bio je pod takvim kutom da nije mogla ništa vidjeti. „Možete li provjeriti sada?“, pitala je, „molim Vas.“....

Službenik se nasmijao i pogledao preko ramena: „Naš je pravnik danas ovdje, a papiri su u arhivu. Donijet ću ih i vidjeti može li ih se odmah provjeriti.“....

„Nije dugo trajalo,“ službenik se vratio i otkopčao pulover.

„Izvješća nisu povjerljiva. Izvolite.“ Predao joj je papire.

Prevela: Živana Heđbeli

Internet u 25 godina promijenio živote milijuna, a svijet bez njega danas je nezamisliv

Globalni sustav međusobno povezanih kompjuterskih mreža, poznat kao internet, prije 25 godina bio je sasvim drugačiji nego što je danas, a zahvaljujući zamisli koju je razradio tada nepoznati informatičar Tim Berners-Lee, internetskom servisu World Wide Webu, danas je svjetski fenomen koji je promijenio živote milijarda ljudi.

Britanac Berners-Lee radio je u laboratoriju CERN-a, Europske organizacije za nuklearna istraživanja, kad je smislio način kako pomoći hiperteksta na jednostavan način pristupiti računalnim dokumentima koji su međusobno povezani. To je opisao u radu objavljenom 12. ožujka 1989. koji se smatra danom rođenja World Wide Weba. Njegova ideja omogućila je razvoj interneta kakvim ga danas poznajemo. No zamisao je bila toliko odvažna da je malo nedostajalo da se ne ostvari.

"Tim Berners-Lee je došao niotkud, nitko od njega nije tražio taj sustav upravljanja dokumenata", rekao je Marc Weber, autor i konzervator programa o povijesti interneta u Muzeju povijesti informatike u Mauntain Viewu u Kaliforniji, dodajući da su ga kolege u početku "potpuno ignorirali".

U početku je internet imao suparnike poput, primjerice, CompuServea i Minitela. No oni nisu bili besplatni, a sustav Berners-Leeja omogućio je besplatno objavljivanje sadržaja na računalima priključenim na mrežu, ističe Weber.

"Osobno računalo je promijenilo naš način rada a internet je stubokom promijenio niz sektora", ističe Michael McGuire, analitičar u istraživačkoj agenciji Gartner.

Internetom se danas služe milijarde ljudi diljem svijeta, a izum World Wide Weba snažno je utjecao na brojna područja života i zauvijek promijenio ljudsko društvo.

Izvor: HINA

Kako nestati s interneta : surfati anonimno bez ikakvog traga

Koraci uključuju deaktiviranje računa, uklanjanje linkova iz rezultata pretraživanja te sugestije kako ukloniti svoje ime iz različitih popisa. Tu su i savjeti za one koji bi radile samo ostali skriveni, a da ne moraju deaktivirati račun. Vodič također daje savjete o tome kako koristiti internet anonimno.

Društvene mreže napravile su od naših života otvorenu knjigu, koja je ponekad zaista previše otvorena. Za ljudе koji su zabrinuti za svoje osobne podatke koji ih potencijalno mogu koštati poslova i osobnih kontakata, odluka da se 'izvuče utikač' postaje vrlo atraktivna, kazali su u tvrtki WholsHostingThis (WIHT).

Na prvi pogled čini se kako je teško ili nemoguće postati 'nevidljiv' na internetu, ali je to zapravo prilično jednostavno. Postoje brojne web stranice koje omogućuju korisnicima da izbrišu svoje informacije, a među njima su DeleteMe i JustDelete.me.

Međutim, za one koji to žele učiniti ručno, WholsHostingThis nudi devet koraka potrebnih kako bi se u potpunosti nestalo s weba.

Prvi korak uključuje deaktiviranje osnovnih računa, kao što su Facebook, Twitter, Google+ i LinkedIn. U drugoj fazi WIHT preporučuje korisnicima da pretražuju sebe na internetu. To otkriva na koje se stranice korisnik prijavio u prošlosti, ali i one koje više ne koriste, poput MySpacea. Tražilice mogu pomoći pri traženju starih aktivnosti na webu.

Treći korak u WIHT-ovom vodiču uključuje učitavanje lažnih podataka na račune koje se ne može izbrisati, uključujući lažna imena i lokacije. Ovaj korak donosi dvostruku korist uklanjanja podataka s weba, a istovremeno omogućuje korisniku da koristi web pomoću svog alter ega.

Četvrti korak je odlazak s mailing lista i to koristeći e-mailove u dolaznoj pošti i junk folderu kao polaznu točku.

Ako korisnici najdu na svoje ime na Googleu, mogu od tražilice zatražiti da se njihovo ime ukloni. Google ima alat za uklanjanje URL-ova. Međutim, Google nije obvezan ukloniti linkove, pogotovo ako je web stranica u vlasništvu druge tvrtke. U tom slučaju WIHT preporuča kontaktiranje web stranice izravno sa zamolbom da se uklone svi traženi rezultati.

Postoje i online tvrtke koje prikupljaju informacije s web-stranica te ih prodaju oglašivačima, a WIHT priznaje da je tu uklanjanje podataka vrlo teško i da je važno biti uporan s telefonskim pozivima i pismima.

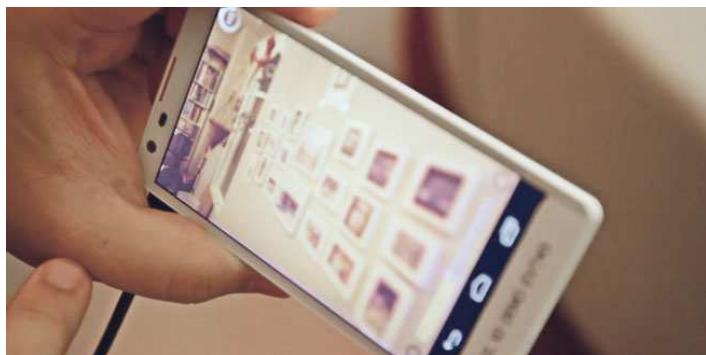
Zadnja dva koraka uključuju kontaktiranje telefonskih tvrtki i online imenika i upućivanje molbe da se podaci ne prikazuju pri pretraživanju.

'Kako bi se zadržala novostečena anonimnost mora se savladati upravljanje ugledom, naučiti koristiti lažne račune i iskoristiti prednost anonimnog traganja na stranicama kao što je Duck Duck Go', kazali su u WIHT-u.

'Nestajanje s interneta nije za svakoga. Ali, ako ste ozbiljni u vezi svoje privatnosti, svoje sigurnosti i ugleda, trošenje vremena za postizanje nevidljivosti na internetu je isplativo.', kažu u tvrtki WIHT.

Preneseno: Jutarnji list

Budućnost pametnih telefona

Googleovi pametni telefoni uskoro će biti opremljeni posebnim kamerama, senzorima i čipovima koji će stvarati 3D kartu prostora oko korisnika. To će se, ističe taj internetski gigant, moći iskoristiti za navigaciju u unutrašnjim prostorima za slike osobe i razvoj niza realnijih igrica.

Tzv. projekt Tango bit će temelj za niz novih aplikacija, među kojima i onih za upute za nalaženje trgovina i drugih objekata u trgovackim centrima i drugim

zatvorenim prostorima. Pridonjet će razvoju igara s cyber umeću u žive snimke za igre, oglašavanje i ostale svrhe.

Voditelj projekta Johnny Lee izjavio je kako je cilj projekta, koji uključuje robotiku i tehnologiju za vizualno procesiranje, dati "mobitelima ljudsko razumijevanje prostora i kretanja". "Zamislite da je moguće zabilježiti prostor u vašem domu s realnim dimenzijama prije nego li otidete u kupnju namještaja", stoji na stranici Googlea u opisu projekta. "Što da upute do nove lokacije ne sadrže samo adresu? Zamislite da se više nikad ne možete izgubiti u novoj zgradi? Što bi bilo kad bi slike osobe bez pomoći mogle prolaziti u nepoznatim unutarnjim prostorima? Što ako tražite određeni proizvod i možete vidjeti gdje se točno nalazi polica na kojoj je?

Sustav se može koristiti za igrice. Primjerice, igru skrivača u kući s vašim omiljenim likom ili skrivanje virtualnog blaga u prostoru u svijetu koji postoji. Pametni telefoni su opremljeni senzorima koji u sekundi izvršavaju 1,4 milijuna mjerjenja, mijenjajući se s položajem i rotacijom telefona.

Movidius, jedna od kompanija koja surađuje s Googleom na projektu, ističe kako joj je cilj "zrcaliti ljudski vid s novopranađenim dubinama, jasnošćom i realizmom na mobilnim i umreženim uređajima". "Projekt Tango je istinski revolucionarna platforma i veselimo se inovacijama iz područja aplikacija", naveli su u Movidiusu.

Preneseno: Jutarnji list, autor: Antonija Handabaka

Ako koristite javne WI-FI mreže mogu vam ukrasti podatke

Europski policijski ured Europol upozorio je javnost na opasnost korištenja javnih Wi-Fi mreža zbog moguće krađe podataka, prenosi BBC.

Zbog toga se razmjena osjetljivih i tajnih podataka, a posebice korištenje mobilnog bankarstva, ne preporučuju korisnicima spojenim na nesigurne mreže, kažu iz Europol-a.

To bi trebalo činiti samo na bežičnim mrežama koje poznajemo, a nikako na javnim mjestima, preko raznih hotspotova u restoranima, kafićima i sl.

Upozorenje je potaknuto sve češćim slučajevima napada i krađa podataka izvršenih preko besplatnih Wi-Fi mreža na koje se spajaju brojni korisnici diljem Europske unije.

"Trebali bismo naučiti korisnike da ne bi smjeli slati osjetljive podatke kada se nalaze na otvorenoj nezaštićenoj Wi-Fi mreži", rekao je Troels Oerting, voditelj Europolova centra za cyber-kriminal.

"Sve što šaljete putem Wi-Fi mreže potencijalno je izloženo riziku i to nas mora kako zabrinjavati i kao korisnike i kao policiju."

Europol pomaže nekoliko zemalja u kojima su se dogodili takvi napadi, rekao je.

Najveća opasnost prijeti od hakerskih napada tipa "man-in-the-middle" u kojima napadač presreće sav promet između korisnikovog uređaja i pristupne točke te tako prikuplja sve podatke razmijenjene među njima.

Takav napad dogodio se prije nekoliko mjeseci i u Europskom parlamentu zbog čega je isključena njegova javna Wi-Fi mreža.

Izvor: HINA

NSA može snimiti sve telefonske razgovore u bilo kojoj zemlji

Američka nacionalna sigurnosna agencija NSA napravila je takav nadzorni sustav koji može snimiti sve telefonske pozive u nekoj stranoj zemlji i preslušavati ih i do 30 dana poslije, objavio je u utorak Washington Post.

List je to objavio na temelju podataka od neimenovanih izvora koji imaju izravne spoznaje o tom sustavu, kao i na temelju dokumenata koje od lani objavljuje nekadašnji zaposlenik NSA zviždač Edward Snowden.

Taj program zove se MYSTIC i pokrenut je 2009., a mogućnost naknadnoga preslušavanja nazvana RETRO puno je snagu dosegnula 2011., snimanjem telefonskih razgovora prve ciljane zemlje, piše Post.

List piše kako na zahtjev američkih vlasti ne objavljuje pojedinosti po kojima bi se mogla identificirati zemlja u kojoj se sustav upotrebljava ili koja druga u kojoj bi se tek mogao upotrijebiti, ali piše o dokumentima koji predviđaju slične američke špijunske operacije u drugim državama.

U tajnome sažetku o radu sustava kaže se da se u prvoj ciljanoj državi snima "baš svaki" razgovor, u 30-dnevni spremnik pohranjuju se milijarde razgovora. Stari se razgovori brišu dolaskom novih u spremnik, piše Post.

Jedan od direktora toga programa usporedio ga je s vremeplovom koji može reproducirati glasove iz svakog telefonskog poziva bez potrebe da se unaprijed identificira osoba koju se kani špijunirati, piše Post i dodaje kako nijedan drugi poznati program NSA ne snima baš cijelu telefonsku mrežu neke zemlje.

Prenesno: Index.hr

Lako je ući u tajni život drugih, internet spy programi stoje do 50 \$

U današnje je vrijeme gotovo stravično lako ući u nečiji život, a program za špijuniranje i praćenje bilo koje osobe koja ima laptop, iPhone, Blackberry ili neki drugi smartphone preko interneta se može kupiti za samo 39,95 dolara ako se radi o računalu ili 49,97 dolara kad je riječ o mobitelu.

Na stranici koja nudi takav program vrlo je detaljno opisan tzv. 007 Spy Software kao vrlo moćan program za praćenje koji omogućava tajno snimanje svih kompjutorskih aktivnosti, uključujući poslane i primljene e-mailove, web stranice koje praćena osoba posjećuje, ključeve i lozinke za sve programe, uključujući Outlook, Facebook, Myspace, Twitter, Webmail i slično. Isto tako bilježi sve radnje; kopiranje, premještanje, brisanje, ali i svaki oblik konverzacije kao što su ICQ, MSN, AOL, AIM, Skype, gTalk te Yahoo Messenger.

Zastrašujuće je što se istovremeno može dobiti i snimke preko kamere na računalu ili laptopu, u određenim vremenskim intervalima, a moguće je i konstantno snimanje. Doslovce, kao da nekome cijelo vrijeme gledate preko ramena što radi. Pritom računalo osobe koju se špijunira uopće ne mora biti uključeno.

Kad je u pitanju iPad, iPhone ili bilo koji drugi mobilni uređaj, može se pratiti sve dobivene ili poslane SMS-ove, čuti sadržaj svakog poziva, preko GPS-a znati kretanje, svaki kontakt i imati uvid u sve ostale aktivnosti, ali i vidjeti svaki snimljeni video ili fotografiju.

Preneseno: Jutarnji list

Dolazi vrijeme kognitivnih računala

Nedavno je IMB u prostorijama APIS-IT-a održao hrvatsko obilježavanje 50-te godišnjice svojega revolucionarnog računalnog sustava - mainframe.

Najpogodniji prijevod tog engleskog izraza je središnje računalo. Mainframe je računalo posebnih mogućnosti, a koriste ga veliki pravni subjekti, ponajviše velike organizacije. Najčešće su to zrakoplovne tvrtke, visokoznanstvene ustanove, porezne i ine financijske ustanove i slično. Zadaća im je izvršavati vrlo zahtjevne i složene obrade podataka. Za razliku od običnih računala, središnja računala rade cjelodnevno, ne prekidajući svoj rad, svakog dana, bez obzira na praznike i neradne dane.

S druge strane, obični korisnici mogu raditi na takvima računalima, ali to nije izravnim putem. Broj korisnika može dosezati do tisuće. Do središnjeg računala dolaze radeći na svojim osobnim računalima, točnije preko terminala. Kod hrvatskog obilježavanja 50-te godišnjice IMB-ova mainframea s ponosom je istaknuta vrlo važna činjenica. Naime, nekadašnji Biro za mehanografiju pri Centru za ekonomski razvoj Grada Zagreba, osnovan 1964. godine, prethodnik sadašnjeg APIS IT-a, još je 1969. godine instalirao prvi System 360-30, prvu verziju IBM-ovog mainframea, a to je bio četvrti takav sustav u svijetu.

IBM Mainframe tehnologije spajaju ono što je bio vrhunac tehnologije prije 40 godina s onim što je vrhunac tehnologije sada. Najnoviji IBM zEnterprise sustav izuzetno je izdržljiv, skalabilan i sigurnosno bogat temelj za podršku automatizaciji poslovanja.

Sustavi z196 (nekadašnji EC modeli) i z114 (nekadašnji BC modeli), građeni na strukturi pod nazivom z arhitektura usmjerenoj prema visokoj pouzdanosti, raspoloživosti, skalabilnosti i clustering mogućnostima, nastavljaju evoluciju mainframe računala. Ovi sustavi dodatno poboljšavaju ključni atribut te platforme – raspoloživost – kako bi osigurali izdržljivu infrastrukturu za poslovanje.

Sa zEnterprise generacijom mainframe računala došao je i dodatak pod nazivom zBX. zBX je infrastrukturni dodatak mainframeu pod zajedničkim managementom, koji u sebi sadrži različite tipove blade servera te je spojen na klasični mainframe CPC mrežom visoke propusnosti i kao takav daje velike mogućnosti za izvođenje aplikacijskih servisa u heterogenom okruženju kao i za novu dimenziju konsolidacije distribuiranih aplikacija na jednu platformu. Svečanu prigodu u APIS IT-u iskoristili smo za razgovor s direktorom IBM-a za Hrvatsku Damicom Zecom o planovima jednog od svjetskih prevodnika razvoja IT tehnologija i njihovim planovima u Hrvatskoj.

Gospodine Zec, u čemu je sigurnost mainframea koja je rezultirala činjenicom da do sada nije bilo ilegalnih upada u taj sustav?

Osnovni zadatok koji je tadašnje vodstvo tvrtke postavilo pred konstruktorki tim početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća bio je: dizajnirati računalo koje će udovoljiti svi poslovnim potrebama i zahtjevima tvrtke neovisno o tome radi li se o velikoj, srednjoj ili maloj tvrtki. Ostvarivanje takvog, naizgled jednostavnog zahtjeva, u dizajn mainframea od samog početka ugrađene su mnoge osobine koje još uvijek razlikuju mainframe od ostalih platformi kao što su: visoka raspoloživost skalabilnost, sposobnost rada pri visokom opterećenju bez narušavanja performansi i sigurnost. Zahtjev za sigurnost proizašao je iz potrebe da jedno računalo koristi više korisnika koji su radili sa različitim aplikacijama i koji su imali različite zahtjeve prema sustavu. Osobine koje osiguravaju sigurnost su: zaštita pojedinih memorijskih blokova lozinkom, sloj mainframe operativnih sustava preko kojega prolaze svi zahtjevi za zajedničkim resursima, centralno upravljanje svim zajedničkim resursima, funkcionalno razdvajanje pojedinih komponenti operativnog sustava, sigurnosni server za upravljanje ovlastima pristupa pojedinim resursima, kriptografija ugrađena u hardver i brojne druge. Sve te značajke razultirale su najvišim EAL5+ sigurnosnim certifikatom.

Koliko IBM planira ove godine investirati u razvoj mainframea?

Svaka generacija mainframea je rezultat razvojnog ciklusa koji uključuje rad više od 5.000 stučnjaka iz odjela hardvera, softvera i usluga. IBM će uložiti jednu milijardu američkih dolara u taj razvoj ove godine.

Na koje sve načine mainframe može pomoći tvrtkama u njihovom poslovanju?

Mainframe kao platforma namijenjen je korisnicima s visokim zahtjevima za raspoloživost, sigurnost i stabilnost, korisnicima koji imaju mnogo različitih servisa te koji zahtijevaju ugovorenu razinu usluge. Ostvarujući sve navedene zahtjeve, mainframe za većinu industrija pruža najpovoljniju cijenu po transakciji. Važno je naglasiti da s opcijom ZLinux mainframe je postao svedostupani i tvrkama, udrugama i srednje velikim poduzećima dajući najbolje od tehnologije za poslovanje.

Kakva su očekivanja u olakšavanju poslovanja tvrtki s obzirom na unaprijeđenje manframe infrastrukture?

Svaka tvrtka se mora prilagođavati, razvijati, transformirati i napredovati kako bi stvorila konkurentnu prednost i postalo lider u svojoj industriji. Digitalno doba pruža priliku i potrebu za tvrtke da same sebe ponovno redefiniraju. Mainframe je sam po sebi proizvod kontinuiranih inovacija te pomaže tvrtkama kako bi postale mobilne, spremne za cloud tehnologiju kao i za korištenje napredne analitike. Tijekom proteklih pet desetljeća, mainframe je mnogo puta unaprijeđen, u neprekidnom nizu tehničkih inovacija te omogućuje tvrtkama kontinuirano prilagođavanje zahtjevima tržišta danas i mogućnostima u budućnosti. Na mnogo načina, mainframe odražava napredak informacijske tehnologije, te je temelj IBM-ovog vlastitog kontinuiranog poslovног razvoja i transformacije.

Kakva su tehnološka očekivanja u IBM-u u razvoju mainframea?

Od samog početka mainframe je predvodnik tehnoloških inovacija te su mnoge tehnološke inovacije najprije pojatile u mainframe svijetu: procesori zasnovani na mikrokodu, virtualizacija, procesorske jezgre posebne namjene pod kontrolom istog operativnog sustava, clustering, RAIM - redundant array of independent memory, hibridno računalstvo. Mainframe budućnosti je računalo koje će i dalje biti provjerena i pouzdana platforma za transakcijski i batch workload za kritične servise, optimiziran za raznorodan workload na istom serveru, s mogućnošću kontrole dijeljenih resursa sa jednog mesta. To će i dalje biti najefikasnije računalo za konsolidaciju mnoštva distribuiranih servisa. Daljnji razvoj mainframea ide u smjeru hibridnog cloud računalstva, business analytics, mobilnog računalstva i social business te kognitivnog računarstva.

Objasnite što donosi razvoj kognitivnih računala u odnosu na sadašnja koja trebaju razvijanje softvera.

Govorimo o tolikom napretku u IT svijetu koji se može usporediti s početkom masovne proizvodnje i distribucije električne energije ili pojавom mobilnih telefona. Razvoj ovakvih sustava ne mijenja samo tehnološku sliku već stvara potpuno nove načine funkcioniranja svijeta. Za razliku od dosadašnjih, nova kognitivna računala predstavljaju sustav koji nije determiniran nepromjenjivim programskim kodom već uči iz iskustva i interakcije. Samim time, s vremenom postaje pametnije i donosi sve bolje prosudbe.

Watson kao IBM-ova perjanica kognitivnog računalstva, osmišljen je za svijet velikih podataka : 2,5 milijarde gigabajta podataka generira se dnevno, a to je potencijal koji može promijeniti industrije i zanimanja posvuda. Što Watson radi baš zato što ga ne programiramo? To su tisuće i tisuće algoritama koji rade, koji se poboljšavaju i postaju bolji – i tada - kreira se još algoritama... Može se reći da će naći iglu u plastu sijena, ali i da „razumije“ plast sijena. Riječ je o relacijama i korelacijama koju nikada nećete vidjeti.

To je sustav koji uči. Sustav nije programiran već uči. Po dizajnu - uči iz iskustva i iz interakcija. I po dizajnu postaje pametnije s vremenom i donosi bolje prosudbe tijekom vremena. Watson je izgrađen za svijet velikih podataka : 2,5 milijarde gigabajta podataka generira se dnevno, a to je potencijal koji može promijeniti industrije i zanimanja posvuda. I to ne samo podaci koji su strukturirani - podaci koji se mogu staviti u retke i stupce. 80 posto podataka u svijetu se nestrukturiranih, Tweets, blogove, slike. I onda tu su još podaci o podacima.....

Kažete da su sada mainframe infrastrukture postale dostupne i srednjim tvrtkama u Hrvatskoj. Koju brzinu primjene mainframe infrastrukture očekujete u poslovnom segmentu u Hrvatskoj?

Svojom novom funkcionalnošću, iznimnom prilagodljivošću, mainframe se, osim za najzahtjevnije zadatke, nameće kao pouzdana i efikasna platforma i za sve korisnike u srednjem segmentu koji traže robusnost uz brzinu za svakodnevne poslovne potrebe. Virtualizacija, znatne uštede u cijeni licenci, ušteda energije i značajna procesorska snaga omogućili su da se iz „privatnih“ korisničkih sistem sali mainfarmi preseli u visoko pouzdane specijalizirane podatkovne centre gdje se takva rješenja jednostavno koriste kroz usluge dostupne u cloudu.

Takve promijene načina pružanja usluge razvile su i sasvim nove poslovne modele funkcioniranja MSP-jeva, ISP-a i privatno-javnih cloud usluga podatkovnih centara. Tako profiliran potpuno novi tržišni segment, zbog svoje isplativosti i efikasnosti značajan razvoj očekuje tijekom ove i narednih godina.

Preneseno: Business.hr, autor: Gordan Knezović

Rijeka nema novca za novi bibliobus, a imala ga je prva u bivšoj Jugoslaviji

Gradska knjižnica Rijeka prije 45 godina bila je prva knjižnica na području bivše Jugoslavije koja je u svoju uslugu uvela knjižnicu na kotačima. Legendarni bibliobus od tada svakodnevno bez prekida obilazi gradske kvartove, dječje vrtiće, razne tvrtke i ustanove, a samo tijekom prošle godine kroz pokretnu je knjižnicu prošlo 15 tisuća građana. Međutim, zbog starosti vozila i sve češćih kvarova koji se sve teže saniraju i nemogućnosti nabavke sredstava za novo vozilo nad radom bibliobusa nadvrio se veliki upitnik. Gradska knjižnica, kaže ravnateljica Gorana Tuškan Mihočić, nema sredstva za kupnju novog vozila za koje prema procjenama treba izdvojiti sto tisuća eura, a napori dolaska do novog vozila traju već godinama.

– Sadašnji je bibliobus star gotovo 25 godina i sve je teže nabaviti rezerve dijelove. Karoserija je u lošem stanju, a svaki kvar nanovo dovodi u pitanje daljnji rad bibliobusa. Godinama već razmišljamo i tražimo način kako doći do novog vozila, jer prekid usluge nikako nije opcija. To je usluga koja je izrazito važna, jer prvenstveno služi najosjetljivijim skupinama građana kao što su teško pokretni, stariji, ali i djeca, kaže Tuškan Mihočić.

Dodajući kako bi za riječko područje najidealnije bilo uvođenje bibliokombija koji bi se zbog svoje veličine lakše kretao prometnim ulicama, ravnateljica ističe kako sadašnji bibliobus zbog svoje veličine stalno zapada u probleme.

– Na pojedinim je područjima teško naći tako veliko parkirno mjesto na kojem bibliobus može stajati satima. Često probleme stvaraju i nepropisno parkirani automobili. Iz tog razloga pojedine punktove, kao što su vrtiće, opskrbljujemo osobnim automobilima i knjige nosimo u kutijama. Iz tog razloga najpraktičnija bi bila nabavka bibliokombija, koji je u konačnici i jeftiniji od bibliobusa, jer cijena bibliobusa iznosi najmanje 1,4 milijuna kuna, dok je za kompletno opremljen bibliokombi potrebno sto tisuća eura. Istovremeno, kapacitet knjižnice na kotačima ne bi se bitno smanjio, jer bibliobus ima fond od 20 tisuća naslova, a u vozilo stane 4.500 knjiga, dok u kombi stane 3 tisuće, pojašnjava ravnateljica.

Dodajući kako gotova rješenja za pokretnu knjižnicu ne postoje, već se svako vozilo treba u potpunosti preuređiti i prilagoditi potrebama knjižnice, Tuškan Mihočić napominje kako bi nabavka novog vozila otvorila nove perspektive razvoja i omogućila dodatno osmišljavanje usluge.

U godinu dana bibliobus potroši 1.590 litara benzina i redovno obilazi 17 stajališta među kojima su uz gradske kvartove i poduzeća s većim brojem zaposlenih kao što su Autotrolej, Jadran-galenski laboratorij i Čistoća, a na popisu stajališta su i dječji vrtiće te Dom umirovljenika Kantrida u okviru čega se razvio i program posjeta volontera Gradske knjižnice koji jednu subotu u mjesecu posjećuju Dom i čitaju korisnicima.

Uz gradski bibliobus, Gradska knjižnica ima i županijski bibliobus koji ove godine obilježava 10 godina postojanja.

– Prošle smo godine anketirali korisnike županijskog bibliobusa i svi su istaknuli da im ta usluga bitno utječe na kvalitetu života. Vjerujem da bi anketa među korisnicima gradskog bibliobusa dala isti rezultat, kaže Tuškan Mihočić.

Te dodatne usluge, kaže suradnik za marketing, odnose s javnošću i projekte Gradske knjižnice Kristian Benić odnosile bi se na internetski pult, wi-fi točke te platno za projekcije, no ono što je najbitnije manje bi vozilo omogućilo restrukturiranje sadašnje mreže stajališta bibliobusa.

– Imamo zahtjeve za otvaranjem novih stajališta, no sa sadašnjim bibliobusom to trenutno nije moguće zbog njegove veličine. Bibliokombi bio bi multifunkcionalno vozilo koje bi omogućilo napredak usluge, dodaje Benić.

S obzirom da Rijeka ima iznimno skromnu mrežu ogranaka knjižnice, koja se svela svega na tri lokacije, potreba za bibliobusom, napominje Tuškan Mihočić, tim je veća. Ono što ostaje kao najveći problem način je na koji prikupiti sredstva za kupnju takvog vozila.

– Nadali smo se partnerskom financiranju Grada Rijeke i Ministarstva kulture, no nismo prošli na natječaju. Problem je u tome što se projekt čini preskup za javne budžete, a prejeftin za financiranje iz EU fondova. Tražimo rješenje koje će biti dovoljno brzo da održimo kontinuitet knjižnice na kotačima. Nemamo vremena čekati da dođemo do javnih budžeta. U proteklih godinu dana uspjeli smo skupiti 30 posto vlastitih sredstava za bibliokombi, a ostatak sredstava pokušat ćemo prikupiti donacijama. Kao zadnja opcija ostaje nam kreditno zaduzivanje. Do kraja godine moramo imati jasnu situaciju što ćemo i na koji način realizirati, zaključuje ravnateljica.

Preneseno: Novi list, Autor: Ingrid Šestan Kučić

Porezna uprava ovršila NSK jer ministarstvo nije platilo dug za poreze i prikeze

Hrvatska doista postaje država apsurda. U paničnoj potrazi za svježim novcem, država je, iako zbog svojih propusta, počela pljeniti državne institucije.

Tako je ovih dana Linićevo Ministarstvo financija, točnije Porezna uprava, ovršila račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, koju je, da ironija bude potpuna, baš prošlog tjedna posjetio i premijer Zoran Milanović. Iznos ovrhe nikako nije simboličan. Riječ je čak o 909.322 kune!?

– Informacija je o ovrsi, nažalost, točna – potvrdila nam je glavna ravnateljica NSK Dunja Seiter-Šverko koja je nedavno morala novinarima objašnjavati zašto ta krovna knjižnična, i ne samo knjižnična ustanova u zemlji, koja u svojim trezorima čuva neprocjenjivo kulturno blago, nema novaca čak ni za toaletni papir za svoje brojne korisnike.

– Do ovrhe je došlo slijedom neisplaćenih doprinosa te poreza na božićnice iz 2001. godine koje su isplaćene zaposlenicima po ovrhama krajem 2006. godine i početkom 2007. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta bilo je obvezno isplatiti ustanovama troškove u vezi sa spomenutim ovrhama. Troškovi postupka sastojali su se od glavnice u ukupnom iznosu 2.715.620,15 kuna, koji je MZOS isplatio tijekom prosinca 2006. i siječnja 2007. Osim toga, MZOS je trebao isplatiti i iznos od 1.667.578,82 kune za doprinose, poreze i prikeze. Međutim, MZOS je 17. listopada 2007. djelomično podmirio obračunato dugovanje za poreze i prikeze u iznosu 953.203,00 kune. NSK je tada isplatila obračunate poreze i prikeze te dio doprinosa u raspoloživom navedenom iznosu – tumači glavna ravnateljica ovu birokratsku zavrzlamu za koju je odgovorna još vlada Ivice Račana, u kojoj je, ako nas sjećanje ne vara, sjedio i današnji ministar financija Slavko Linić koji danas, čini se, ima amneziju.

Od te 2007. godine, ostao je dio duga od 714.375 kuna koji se godinama iskazuje kao nepodmiren, na što MZOS do danas nije reagirao.

Taj je iznos u međuvremenu zbog kamata narastao na više od 909.000 kuna te je konačno ovrhom i namiren od NSK kojoj su proračunska sredstva za redovno poslovanje u 2013. u odnosu na 2012. godinu smanjena za više od pet milijuna kuna. Takvo rezanje u NSK ocijenili su alarmantnim. A sad im je još opustošen i račun!

– NSK nema sredstava za plaćanje starog duga državi jer iznos od tih 909.360 tisuća kuna zbog zadanih proračunskih limita ne može biti uključen u finansijske planove NSK. U nekoliko navrata knjižnica se obraćala i Ministarstvu financija – Poreznoj upravi sa zamolbom za otpisom dugovanja. No, 26. ožujka 2014. godine Ministarstvo financija – Porezna uprava donijelo je Rješenje o ovrsi pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava NSK koje ima na računu, na osnovi ovršne isprave do podmirenja dugovanja u ukupnom iznosu od 909.360,22 kune. S time je upoznato Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta te slijedom navedenog, zajedno s Vladom RH i u suradnji s NSK, intenzivno radi na pronalaženju načina rješavanja trenutačnog problema – ističe Dunja Seiter-Šverko. Glavna ravnateljica sada je platila državni šlamperaj star punih četrnaest godina.

Preneseno: Večernji list, autor: Denis Derk,

Vlada platila dug NSK

Nekoliko dana nakon što su novinari izvijestili o ovrsi NSK zbog poreznog duga koji je nastao jer država 14 godina nije izvršila svoje obaveze, vlada je odobrila da se deblokira račun NSK i na njega uplati 909.360 kuna iz pričuve državnog proračuna.

Zanimljivo je da je, najavljujući takav rasplet događanja uoči sjednice vlade, ministar znanosti Željko Jovanović rekao kako „očekuje da ravnateljica NSK bude poduzetnija i kvalitetnije vodi svoju instituciju“ !?

Ivo Tokić

Knjige, časopisi

Institucije državne uprave Republike Hrvatske od osamostaljenja do članstva u Europskoj uniji

Autorica: Živana Hedbeli

II. dio: 2004.-2013.

ISBN 978-953-7872-03-8

Predmet djela su institucije državne uprave RH od 18. lipnja 2004. do 1. srpnja 2013. godine, od službene kandidature Hrvatske za članstvo do članstva RH u EU.

Knjigu tvori predgovor, sedam poglavlja, prilozi: kazalo institucija, kazalo diplomatskih misija i konzularnih ureda, kazalo čelnika, te popis literature i pravnih izvora.

18. lipnja 2004. g. Europsko vijeće promaknulo je RH u službenog kandidata za članstvo u EU. RH je članica NATO-a od 1. travnja 2009. g. RH je 1. srpnja 2013. g. postala 28. članica EU.

22. prosinca 2003. g. donesen je Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Ministarstva jesu: 1. Ministarstvo vanjskih poslova, 2. Ministarstvo financija, 3. Ministarstvo obrane, 4. Ministarstvo unutarnjih poslova, 5. Ministarstvo pravosuđa, 6. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, 7. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvijanja, 8. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, 9. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, 10. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, 11. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 12.

Ministarstvo kulture, 13. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 14. Ministarstvo europskih integracija.

3. ožujka 2004. g. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija. Tijela državne uprave su i središnji državni uredi: 1. Središnji državni ured za upravu, 2. Središnji državni ured za e-Hrvatsku, 3. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom, 4. Središnji državni ured za razvojnu strategiju. Državne upravne organizacije jesu: 1. Državna geodetska uprava, 2. Državni hidrometeorološki zavod, 3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo, 4. Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo, 5. Državni zavod za statistiku, 6. Državni inspektorat, 7. Državni zavod za zaštitu od zračenja, 8. Državna uprava za zaštitu i spašavanje.

16. veljače 2005. g. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona u ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. Ministarstvo vanjskih poslova i Ministarstvo europskih integracija nastavljaju s radom kao Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo nastavlja s radom kao Državni zavod za mjeriteljstvo. Državna upravna organizacija je i Državni zavod za nuklearnu sigurnost.

31. ožujka 2006. g. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. SDU za razvojnu strategiju nastavlja s radom kao SDU ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU. 11. siječnja 2008. g. izmijenjen za Zakon ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. Nova ministarstva su: - Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, - Ministarstvo turizma. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvijanja nastavlja s radom kao Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva nastavlja s radom kao Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

2. srpnja 2009. g. izmijenjen je i dopunjeno Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave. Novoosnovano je Ministarstvo uprave koje je sljednik SDU-a za upravu. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom prestaju s radom dana 31. ožujka 2011. g. 21. listopada 2011. g. donesen je Zakon o odnosima RH s Hrvatima izvan RH kojim se osniva Središnji državni ured za Hrvate izvan RH.

22. prosinca 2011. g. donesen je Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Zakonom se ustrojavaju ministarstva, državni uredi i državne upravne organizacije te se određuje njihov djelokrug. Ministarstva jesu: 1. Ministarstvo finančnica, 2. Ministarstvo obrane, 3. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, 4. Ministarstvo unutarnjih poslova, 5. Ministarstvo pravosuđa, 6. Ministarstvo uprave, 7. Ministarstvo gospodarstva, 8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 9. Ministarstvo poduzetništva i obrta, 10. Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, 11. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, 12. Ministarstvo poljoprivrede, 13. Ministarstvo turizma, 14. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, 15. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, 16. Ministarstvo branitelja, 17. Ministarstvo socijalne politike i mladih, 18. Ministarstvo zdravljia, 19. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, 20. Ministarstvo kulture. Državni uredi jesu: 1. Državni ured za trgovinsku politiku, 2. Državni ured za središnju javnu nabavu, 3. Državni ured za upravljanje državnom imovinom. Državne upravne organizacije jesu: 1. Državna geodetska uprava, 2. Državni hidrometeorološki zavod, 3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo, 4. Državni zavod za mjeriteljstvo, 5. Državni zavod za statistiku, 6. Državni inspektorat, 7. Državni zavod za radioološku i nuklearnu sigurnost, 8. Državna uprava za zaštitu i spašavanje.

27. siječnja 2012. g. Središnji državni ured za Hrvate izvan RH postaje Državni ured za Hrvate izvan RH. 17. veljače 2012. g. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Državni ured je i Državni ured za Hrvate izvan RH. 22. ožujka 2013. g. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Državni ured je i Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

U prvom su poglavljju, na temelju objavljenih pravnih propisa, zaključaka i deklaracija Hrvatskoga sabora i Vlade RH, kroz dva potpoglavlja, kronološkim redom, dani najznačajniji događaji u Hrvatskoj od 18. lipnja 2004. g. do 1. srpnja 2013. godine, te sustav i promjene državne uprave.

Druge poglavlje na temelju relevantne legislative obrađuje razvoj i nadležnosti Hrvatskoga sabora, Vlade RH, Vladinih ureda i tijela, te Predsjednika RH. Treće se poglavlje bavi ministarstvima, četvrto državnim upravnim organizacijama, peto središnjim državnim uredima, šesto državnim uredima, a sedmo državnom upravom u županiji, gradu, općini, kao i tijelima koja nisu središnja tijela državne uprave ili uredi Vlade, ali obavljaju poslove izvršne i upravne vlasti: pučki pravobranitelj, pravobranitelj za djecu, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Državni ured za reviziju, Državno izborno povjerenstvo, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, povjerenik za informiranje, tijela za vođenje pregovora i sklapanje Ugovora o pristupanju RH EU, tijela nadležna za sveukupnu koordinaciju programa Instrumenta za pomoć u prepristupnom razdoblju (program IPA), tijela za upravljanje programima CARDS, PHARE, ISPA I SAPARD, tijela za koordinaciju strukturnih instrumenata EU u RH, te tijela sigurnosno-obavještajnog sustava.

U svim su poglavljima, za sva tijela, određeni datumi ustrojavanja, ukidanja i promjena, dani nazivi, nadležnosti i promjene. Također, navedene su unutarnje ustrojstvene jedinice i unutarnje organizacije tijela, kao i njihove promjene.

Knjiga je besplatno dostupna na: http://www.documenta.hr/assets/files/publikacije/institucije_pt2.pdf

Ivo Tokić

Valorizacija arhivske građe

Autor: Mile Bakić

Ove godine je na Cetinju, u izdanju Državnog arhiva Crne Gore i Službenog lista Crne Gore objavljeno djelo dr. sc. Mile Bakića o vrednovanju arhivskog gradiva.

Monografija se sastoji od predgovora, osam poglavlja, literatura, rezimea i sadržaj. Prvo poglavje, *Pojmovno određivanje i značaj valorizacije arhivske građe* pojmovno određuje vrednovanje i značaj vrednovanja arhivskog gradiva, drugo govori o vrednovanju arhivskog gradiva, posljedicama i potrebama rješavanja problema njegova velikog prirasta, otežanog smještaja i čuvanja u arhivima. Treće je poglavje posvećeno nastanku i razvoju znanstvene misli i teorije vrednovanja arhivskog gradiva. Četvrto se poglavje bavi predmetom, zadacima i vrstama vrednovanja, šesto metodologijom vrednovanja. Sedmo poglavje govori o kriterijima vrednovanja. Zadnje, osmo poglavje, obrađuje i neka druga bitna pitanja vrednovanja.

Živana Heđbeli

Zanimljivosti

Boeing proizveo smartphone za špijunske agencije – s mogućnošću samouništenja

Američka multinacionalna kompanija Boeing proizvela je ultimativni špijunki pametni telefon kojem je svrha sigurna komunikacija između vladinih agencija i njenih partnera.

O kakvom te uređaju radi govori i to što u njemu postoji opcija samouništenja ukoliko se neovlašteno mijenjaju opcije na njemu što bi rezultiralo gubitkom svih podataka.

Iako bi mnogi poželjeli imati ovaj super mobitel imena Boeing Black, u kompaniji su se odlučili na prodaju samo odabranim kupcima.

- Ovaj telefon će se u prvom redu prodavati vladnim agencijama i kompanijama koje posluju s njima, a povezane su s obranom i nacionalnom sigurnosti - objavio je Boeing.

U tajnim dokumentima koji su objavljeni većina mogućnosti je označena kao zaštićena, te će ostati tajna. Međutim, ono što se zna je to da će Boeing Black imati podršku dvije sim kartice, HDMI priključak, USB, wifi bluetooth, te WCDMA i LTE. Pokretat će ga Android operativni sustav.

Preneseno: Jutarnji list

One žele da čitanje postane seksi... Postalo je (18+)

Proljeće je opet tu, a omiljeni njujorški klub razgoličenih čitateljica ponovno je u akciji.

Naime, članice kluba The Outdoor Co-Ed Topless Pulp Fiction Appreciation Society ponovno su izbacile gole grudi i odlučile, kako same kažu, čitanje učiniti seksipilnim, ali i podsjetiti Njujorčane da je golotinja u javnosti legalna.

One se skupljaju u Central Parku, na krovovima zgrada ili u domovima svojih članica, a fotografije sa svojih okupljanja objavljaju na službenom blogu (<http://coedtoplesspulpfiction.wordpress.com/>) i profilu na Twitteru (<https://twitter.com/ToplessPulp>).

Stoga, ako ste zainteresirani za malo šund literature i gole djevojke koje u istoj uživaju - OCETPFAS je prava stvar za vas.

Preneseno: Index

Poštanski sandučić za komentare i prijedloge čitatelja

Poštovani čitatelji,

e-mail adresa uredništva: ivo.tokic@ina.hr

Želimo čuti što mislite o našem glasilu, vaše prijedloge čega bi trebalo biti više, a čega manje, kako bi nam pomogli da budemo korisniji.

Uredništvo

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, dr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Knjižnica IRB, Bijenička 54, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285